

ÇİMSE-İŞ: İŞÇİYE SLİKOZİS, SENDİKACIYA YÜZBİNLER

Aydınlık Gazetesi, 25 Şubat 2014

Yıldırım Koç

Bir süre önce Bilecik Bozüyük'te katıldığım bir toplantıya Eczacıbaşı Vitra Fabrikası'nda çalışıp ciddi bir meslek hastalığına yakalanan bir işçi de katıldı. Slikozis hastalığını hep kot taşıma işiyle sınırlı sanırdım. Meğer seramik, cam ve çimento üretiminde çalışan işçiler de slikozis hastalığına yakalanırmış. Bu arkadaşın anlattığına göre, Bozüyük'te 60'ya yakın slikozis vakası belirlenmiş.

Daha sonra İstanbul Kartal'daki Eczacıbaşı Vitra'da çalışan bazı işçilerle tanıştım. Bu fabrikada da slikozis tanısı konmuş.

Çimse-İş Ne Yapıyor?

Bu fabrikalarda Çimse-İş Sendikası örgütlü.

Çimse-İş, örgütlü olduğu seramik, çimento ve cam fabrikalarında slikozis hastalığıyla ilgili bir çalışma yapmış mı?

Bildiğim kadarıyla yok.

Seramik, çimento ve cam fabrikalarındaki işçilerin çok büyük bölümü, böyle bir riskle karşı karşıya olduklarını bile bilmiyorlar. Meslek hastalıkları hastanelerine başvurduklarında ne kadar büyük bir tehlikeyi yakından yaşadıklarını öğreniyorlar.

Peki, düşük ücretle, çok tehlikeli bir işte, gerekli uyarılar yapılmadan çalıştırılan bu işçilerin ödedikleri sendika aidatları nereye gidiyor?

Çimse-İş'teki pavyon faturalarını, sendikaya alınan içkilerin faturalarını ve kaybolan cep telefonlarını yazmıştım.

Bir de hizmet ödeneklerini yazayım.

Bu köşede 10.2.2014 günlü "Sendikalarda Kanundışı Hizmet Ödenekleri" ve 11.2.2014 günlü "Sendika Tüzüklerinde Hizmet Ödenegi" yazılarımda bu konuda gerekli bilgileri vermiş, bazı belgeleri sunmuşum. İlgilenenler Aydınlık'ın internet sitesinden, www.yildirimkoc.com.tr adresinden veya sosyal paylaşım sitesindeki sayfamdan yazıları indirebilir.

İş Kanununa ve ilgili yerleşmiş Yargıtay kararlarına göre, sendikacıların hizmet ödenekleri kıdem tazminatı niteliğindedir ve kıdem tazminatı tavanıyla sınırlıdır. Sendikacıların her yıl için alacakları hizmet ödeneği miktarı, o yıl için belirlenmiş kıdem tazminatı tavanını aşamaz. Aşarsa, kanundışı işlem yapılmış olur.

Peki, genel kurul bu kanunu değiştiremez mi? Sendikanın parasının nereye harcanacağına genel kurul karar veremez mi? Kanunla bir sınırlama getirilmiş bile olsa, genel kurul kararıyla sendika yöneticilerine daha yüksek bir para ödenmesi mümkün değil mi?

HAYIR!

Kanunun getirdiği sınırlama kesindir. Genel kurulda sendikacıya yüksek hizmet ödeneği ödenmesine ilişkin bir karar alabilirsiniz; ancak bu konuda kıdem tazminatı tavanını aşamazsınız.

Acımasız Hizmet Ödenekleri

Peki, Çimse-İş'te sendikacıların hizmet ödeneği ne kadar?

Çimse-İş tüzüğünün 46. maddesine göre, şubede ve genel merkezde 20 yıldır görev yapan bir sendika yöneticisinin her yıl için alacağı hizmet ödeneği, akılalmaz boyuttadır. Her yıl ödenecek hizmet ödeneğine esas olacak gün sayısı belirlenirken, önce kenara 45 gün yazılmaktadır. Daha sonra her hizmet yılı için 3 gün hesaplanmaktadır. 20 yıldır çeşitli yöneticilik görevlerinde bulunan sendikacı, 60 günlük daha hizmet ödeneği hakkını elde etmektedir. Sendikacı böylece dört yılın sonunda her bir yıl için aylık brüt giydirilmiş ücretinin 105 günlük (45+60) miktarı tutarında hizmet ödeneği almaktadır. Böyle bir yöneticiye dört yılda bir ödenen hizmet ödeneği yüzbinlerce lirayı bulmaktadır.

Çimse-İş çimento, seramik ve cam fabrikalarında slikozis hastalığı riski konusunda üyelerini bilgilendirici, duyarlı kılıcı eğitimler yapmıyor; işverenleri bu konuda önlem almaya zorlamıyor.

Ama sendika yöneticilerinin hizmet ödenekleri dört yılda bir yüzbinlerce lirayı buluyor.

Eğer bir yeminli mali müşavir veya bir mahkemenin belirleyeceği güvenilir bir bilirkişi, Çimse-İş yöneticilerinin brüt aylıklarını, ikramiyelerini, diğer yan ödemelerini ve kısa bir süre önce yapılan genel kurul sonrasında aldıkları hizmet ödeneklerini belirleyip kamuoyuna açıklasa, kanundışı uygulamanın boyutları ortaya çıkacaktır.

Çimse-İş yöneticileri, kanundaki düzenlemeleri bildikleri halde, kıdem tazminatı tavanını aşan hizmet ödenekleri alarak, kanunu çiğnemişlerdir.